

Abstrakt

Dizertační práce se zabývá knižními překlady české a slovenské literatury do portugalštiny v Portugalsku ve 20. století.

Úvod zdůvodňuje volbu tématu, ukazuje jeho relevanci a nastiňuje strukturu práce. Stanovuje též hlavní otázku výzkumu, *Jak byla česká literatura zastoupena na portugalském knižním trhu ve 20. století?*, a formuluje hypotézu: *Překlady české literatury v Portugalsku 20. století vykazovaly nějakou tendenci, systém.*

První kapitola se pokouší operacionalizovat sedm obecně translatologických témat: 1. ideologie, 2. cenzura, 3. nepřímé překlady, 4. nepřekládání, 5. kánon a světová literatura, 6. paratexty, 7. „středně velké“ kultury.

Druhá kapitola vymezuje předmět zkoumání, obecně představuje hlavní typy použitých zdrojů a materiálu a definuje metodologii. Jako hlavní oblast zájmu stanovuje překlady *české beletrie do evropské portugalštiny* publikované v Portugalsku ve 20. století v knižní podobě. Obširněji probírá stěžejní práce J. Levého a A. Popoviče, z nichž vyvozuje metodologii vhodnou pro analýzu nalezeného materiálu.

Třetí kapitola poskytuje obecně historický, politický a kulturní kontext práce. Soustředí se především na kulturní vztahy Československa a Portugalska ve 20. století a poprvé české odborné veřejnosti přináší informace o fungování cenzury v Portugalsku během *Nového státu* (1926-74).

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na českou literaturu v portugalských překladech, ale též na fenomén *nepřekládání* v důsledku cenzury. Představuje a analyzuje zprávy portugalských cenzorů o knihách českých autorů či jinak se týkajících Československa, zjišťuje příčiny zákazů a povolení jednotlivých knih a zkoumá jejich dopad na recepci české literatury v Portugalsku. Kapitola uzavírá translatologická analýza vybraných pasáží z portugalského překladu románu *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* od J. Haška s přihlédnutím k jeho zprostředkujícímu textu, francouzskému překladu J. Hořejšího.

Závěr shrnuje zjištěné výsledky, odpovídá na základní otázky výzkumu, rozebírá, do jaké míry byla původní hypotéza výzkumu potvrzena, nabízí alternativní vysvětlení, probírá okrajové případy a nastiňuje směry dalšího možného výzkumu.

Ústředními tématy práce jsou: a) vliv *politických ideologií* na překládání a *nepřekládání*, zvláště pak v důsledku působení *cenzury*; b) fenomén *nepřímých překladů* a obecněji *nepřímé recepce* výchozí literatury a jejího *kánonu*; c) vztahy mezi dvěma středně velkými evropskými kulturami na poli (nejen) literárního překladu.

Klíčová slova: ideologie, cenzura, nepřímé překlady, nepřekládání, kánon, světová literatura, středně velké kultury, Portugalsko, Československo, 20. století